

Poddębice, dn. 06.06.2025 r.

KURENDA

Szanowni Państwo Hodowcy trzody chlewnej na terenie powiatu poddębickiego

W związku ze stwierdzeniem w dniu 30 maja 2025 r. pierwszego w tym roku na terenie województwa łódzkiego (w powiecie opoczyńskim) ogniska afrykańskiego pomoru świń u dzików oraz mając na względzie okres letni, podczas którego ryzyko transmisji wirusa ASF ze środowiska naturalnego do gospodarstw utrzymujących świnię znacząco wzrasta, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Poddębicach przypomina o stosowaniu zasad bioasekuracji w Państwa gospodarstwach utrzymujących trzodę chlewną oraz przekazuje w załączeniu materiały informacyjne dotyczące ASF.

Afrykański pomór świń (ASF)

to szybko szerząca się choroba wirusowa, na którą podatne są świnię domowe oraz dziki. Obecnie choroba ta występuje w niektórych krajach Unii Europejskiej jak również w niektórych państwach graniczących z UE. Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF, w związku z czym choroba ta nie stanowi zagrożenia dla ich zdrowia i życia.

Sytuacja epidemiologiczna w Polsce

W roku 2024 na terenie Polski wystąpiły 44 ogniska ASF u trzody chlewnej (wszystkie zostały stwierdzone w miesiącach od czerwca do września) oraz 2311 ogniska ASF u dzików. W roku 2025, na dzień 3 czerwca br. stwierdzono 2247 ognisk ASF u dzików i nie stwierdzono żadnych ognisk ASF u trzody chlewnej.

Wystąpienie ASF skutkuje przede wszystkim narażeniem kraju na olbrzymie straty finansowe związane w pierwszej kolejności z kosztami związanymi ze zwalczaniem choroby w gospodarstwach gdzie zostanie stwierdzona (wiążącymi się m.in. z zabiciem zwierząt z zapowietrzonego stada i utylizacją ich zwłok, koniecznością przeprowadzenia oczyszczania i dezynfekcji oraz badań laboratoryjnych), jak również z drastycznym ograniczeniem możliwości sprzedaży i wywozu świń lub wieprzowiny zarówno w kraju jak i poza jego granice.

Bardzo ważną rolę w szybkim wykryciu i ostatecznie zwalczaniu ognisk ASF odgrywa szybka reakcja hodowców i lekarzy weterynarii opiekujących się stadem świń na pojawienie się objawów

klinicznych (lub padnięć świń) oraz szybkie podjęcie przez służby weterynaryjne działań mających na celu potwierdzenie lub wykluczenie choroby.

Źródła zakażenia:

Afrykański pomór świń (ASF) szerzy się głównie poprzez kontakt bezpośredni lub pośredni z zakażonymi świniami lub dzikami. Kluczowe drogi rozprzestrzeniania wirusa to:

1) Kontakt z zakażonymi zwierzętami:

Bezpośredni kontakt między świniami (wydzieliny, odchody, krew, nasienie) oraz kontakt z dzikami, które mogą być nosicielami.

2) Zanieczyszczone środowisko:

Szerzenie się wirusa ASF możliwe jest poprzez skażony sprzęt, narzędzia, ściółkę, paszę, wodę, a także skarmianie świń odpadkami kuchennymi, zawierającymi nieprzetworzone mięso zakażonych świń lub dzików.

3) Ludzie:

Osoby mające kontakt z zakażonymi zwierzętami, np. pracownicy zakładów mięsnych lub ferm utrzymujących własne świnię, lekarze weterynarii czy osoby biorące udział w polowaniach ale też poprzez brak środków higieny osobistej przed i po obsłudze trzody chlewnej czy niestosowanie odzieży ochronnej.

4) Transport:

Np. w przypadku nielegalnego handlu świniami czy niepoddanych dezynfekcji środków transportu zwierząt wyjeżdżających na teren gospodarstwa.

5) Inne zwierzęta:

Gryzonie, kozy, psy mogą również przenosić wirusa, jeśli mają swobodny dostęp do gospodarstwa.

6) Przenyt i nielegalny handel:

Zakup świń czy wieprzowiny z nielegalnego źródła, bez wymaganych świadectw zdrowia. Nielegalny przewóz żywności pochodzenia zwierzęcego skażonej wirusem ASF.

Objawy ASF

- nagłe padnięcia świń - ASF w stadzie świń może niekiedy objawić się jedynie nagłymi padnięciami, bez innych objawów towarzyszących;

- wzrost wewnętrznej ciepłoty ciała (do 40,5-42°C), któremu mogą nie towarzyszyć inne symptomy (gorączkujące świnię mają czasem zachowany apetyt, poruszają się na ogół normalnie);

- inne objawy kliniczne, które mogą dołączyć do gorączki:

- sinica skóry uszu, brzucha i boków ciała,
- drobne, lecz liczne wybroczyny w skórze,
- zaczerwienienie skóry widoczne zwłaszcza na końcach uszu, ogona i kończynach,
- duszność,

- pienisty wypływ z nosa,
 - wypływ z worka spojówkowego,
 - biegunka - często z domieszką krwi,
 - wymioty,
 - niedowład zadu,
 - objawy nerwowe w postaci podniecenia, drgawek mięśni i skurczów kloniczno-tonicznych,
 - ronienia u prośnych macior;
- niekiedy gorące mogą towarzyszyć posmucnięcie, utrata apetytu, szybkie i trudne oddychanie oraz zaleganie wydalin z nosa i oczu, wymioty, zaparcia, krwista biegunka, przed śmiercią może nastąpić śpiączka, która pojawia się jeden do siedmiu dni po wystąpieniu pierwszych objawów klinicznych.

Objawy ASF u dzików

Oslabienie, zaburzenia w poruszaniu się, utrata orientacji, ograniczony odruch ucieczki, duszność, biegunka – często z domieszką krwi oraz upadki (w przypadku znalezienia padłych dzików uwagę może zwrócić: sinica skóry uszu, brzucha i boków ciała, drobne, liczne wybroczyny na skórze; pienisty lub krwisty wypływ z nosa).

Postępowanie przy podejrzeniu

Zarówno w przypadku znalezienia chorego lub padłego dzika jak i podejrzenia wystąpienia ASF w stadzie, należy zgłosić ten fakt do właściwego powiatowego lekarza weterynarii lub lekarza weterynarii opiekującego się gospodarstwem lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza).

Po dokonaniu zgłoszenia - do czasu przybycia urzędowego lekarza weterynarii - posiadacz zwierząt zobowiązany jest do:

- izolacji i strzeżenia w gospodarstwie wszystkich przebywających tam zwierząt;
- wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania produktów z gospodarstwa, w szczególności mięsa, zwłok zwierzęcych, środków żywienia zwierząt, wody, ściółki, nawozów naturalnych;
- nie wywożenia z gospodarstwa materiału biologicznego (nasienia, komórek jajowych, zarodków);
- uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do pomieszczeń lub miejsc, w których znajdują się zwierzęta podejrzane o zakażenie lub chorobę;
- padłej ttrody chlewnej bezwzględnie nie należy zakopywać - działanie takie jest surowo zakazane przepisami prawa.

Co można zrobić, by zapobiec rozprzestrzenianiu ASF?

W celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń w Polsce realizowany jest ostrzał sanitarny dzików a gospodarstwa utrzymujące ttródę chlewną corocznie sprawdzane są pod kątem spełnienia wymogów bioasekuracji, wynikających z rozporządzenia Ministra rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

W szczególności należy zwrócić uwagę na:

- nie skarmianie zwierząt paszą niewiadomego pochodzenia ani produktami (w tym resztkami, zlewkami) pochodzenia zwierzęcego;
- nie zakupywanie świń z niewiadomego źródła czyli nieoznakowanych i bez świadectwa weterynaryjnego;
- zastosowanie mat dezynfekcyjnych na wjazdach i wyjazdach do gospodarstw i przed wejściami do budynków inwentarskich;
- zabezpieczenie przed dostępem zwierząt dzikich do budynków inwentarskich, magazynów pasz oraz miejsc przechowywania ściółki;
- ograniczanie dostępu osób postronnych do zwierząt;
- zachowanie podstawowych zasad higieny - odkazanie rak i obuwia, stosowanie odzieży ochronnej;
- nie uczestniczenie w polowaniach na 72 godziny przed wejściem do chlewni, niewnoszenia do gospodarstw części dzików itd.;
- nie pożyczanie sprzętów, nie zatrudnianie do obsługi osób, które hodują świnię, itp.

Wymagania dotyczą także prowadzenia i przechowywania dokumentacji w zakresie:

- leczenia zwierząt,
- padłych zwierząt,
- świadectwa zdrowia zakupionych zwierząt,
- rejestru aut i osób mających wstęp na teren gospodarstwa/chlewni,
- spisu świń z podziałem na grupy wiekowe,
- ewidencji przychodu i rozchodu pasz,
- ewidencji stosowania środków dezynfekcyjnych,
- ewidencji stosowania środków biobójczych (w tym środków dezynfekcyjnych, zabiegów deratyzacyjnych, środków ochrony roślin).

Z poważaniem

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Poddębicach
Katarzyna Górnicka